

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 1914475
Steller: R. Nijstad
Datum commissie: 18-4-2023
Datum raadsvergadering: 16-5-2023

Team: Zorg en Samenleving
Teammanager: Jean Paul Verbeek
Portefeuillehouder: M. van der Ven
E-mail: r.nijstad@hoorn.nl

Onderwerp

Vaststelling kaders nota lokaal gezondheidsbeleid

Agendering

Ter besluitvorming

Bijlagen

1	Nota lokaal gezondheidsbeleid
2	Kort overzicht van nieuwe bestuurlijke route
3	Factsheet gezondheidscijfers Hoorn met samenvatting van GGD-gezondheidsmonitoren
4	De volledige GGD-gezondheidsmonitoren ter inzage bij de griffie

De raad besluit

1. In te stemmen met de in de nota geformuleerde kaders van de nieuwe nota lokaal gezondheidsbeleid.
2. In te stemmen met een evaluatie, en een eventueel daaruit voortvloeiende herijking, van ons lokaal gezondheidsbeleid eind 2025/begin 2026 op basis van de nieuwe landelijke nota gezondheidsbeleid die t.z.t. zal zijn gepubliceerd.

Samenvatting

Hoorn wil ervoor zorgen dat alle inwoners een kans hebben op een goede gezondheid. Een goede gezondheid leidt namelijk tot een betere kwaliteit van leven en een actievere participatie aan de samenleving. Daarnaast zijn gemeenten op grond van de Wet publieke gezondheid (Wpg) verplicht om in lijn met de landelijke nota een gemeentelijke nota gezondheidsbeleid op te stellen (artikel 13 van de Wpg). Dit raadsvoorstel en bijgaande nota vormen de invulling van onze ambitie en wettelijke verplichting. Bovendien is de looptijd van de oude nota lokaal gezondheidsbeleid reeds verstreken en zal deze nieuwe nota diens opvolger zijn. De looptijd van de nieuwe nota is 2024-2028. In ons voorstel en nota worden de kaders ter vaststelling voorgelegd. De actuele gezondheidscijfers van Hoorn en de gevoerde gesprekken met belangrijke stakeholders en samenwerkingspartners op het gebied van gezondheid (zoals de GGD en Pharos) zijn in de bijgaande nota gezondheidsbeleid verwerkt.

1. Inleiding: reden van het voorstel

Aanleiding

Er zijn verschillende redenen voor de komst van onze nieuwe nota lokaal gezondheidsbeleid. Allereerst hebben wij een wettelijke verplichting. Gemeenten dienen op grond van de Wet publieke gezondheid (Wpg) in lijn met de landelijke nota iedere vier jaar een nieuwe nota lokaal gezondheidsbeleid op te leveren. Tevens is de looptijd van onze oude nota lokaal gezondheidsbeleid inmiddels verstreken. Ten tweede zal de nieuwe nota gezondheidsbeleid bijdragen aan het realiseren van enkele opgaves uit het Hoornse Meerjarenbeleidsplan Sociaal Domein. Een derde reden zijn de relatief grote verschillen in de ervaren gezondheid tussen verschillende groepen in Hoorn (mensen met een lage sociaaleconomische positie t.o.v. mensen met een hoge sociaaleconomische positie). Om alle Hoornse inwoners een gelijke kans te geven op een goede gezondheid dienen we deze verschillen te overbruggen. Hiervoor is een actuele gezondheidsnota cruciaal. Ten vierde blijkt uit de meest recente gezondheidscijfers van ouderen, volwassenen en jongvolwassenen (afkomstig van GGD-HN) dat in

Hoorn inzet op een gezondere leefstijl noodzakelijk is. Hoewel de gegevens van de GGD tonen dat er in sommige opzichten sprake is van lichte progressie, valt er nog een hoop te winnen op gezondheidsgebied. De nieuwe nota lokaal gezondheidsbeleid zal dan ook de focus leggen op wat niet goed gaat en verder verbeteren wat wel goed gaat. Daarbij richten we ons zowel op het collectief (met algemene voorlichtingen, campagnes en interventies gericht op alle inwoners) alsmede op specifieke doelgroepen binnen onze gemeente (met interactieve activiteiten voor specifieke inwoners).

Belang

Op grond van de Wet publieke gezondheid (Wpg) hebben gemeenten diverse verantwoordelijkheden ten aanzien van de volksgezondheid, die vooral van preventieve aard zijn. Eén daarvan is het opstellen van een nota lokaal gezondheidsbeleid. De landelijke nota en de lokale uitwerking hiervan vormen de basis voor de activiteiten en interventies die worden ingezet om de gezondheid van de Hoornse inwoners te verbeteren. Daarnaast geeft een nieuwe lokale gezondheidsnota ons de mogelijkheid om de opgaves uit het Hoornse Meerjarenbeleidsplan te behalen en kunnen wij met onze nieuwe nota goed inspelen op de meest recente uitdagingen en ontwikkelingen op gezondheidsgebied.

Centrale vraag

Hoe zorgen we, in samenwerking met de stad, voor een betere gezondheid van de Hoornse inwoners?

2. Beoogd maatschappelijk resultaat

Een gezonder Hoorn is een meer betrokken Hoorn en een gezonder Hoorn is een duurzamer Hoorn. Mensen met een gezondere leefstijl geven meer om zichzelf en hun omgeving. Gezonde mensen voelen zich beter in hun vel zitten en hebben daardoor meer energie en ruimte in hun leven om zich bezig te houden met wat hun eigen leven en gedrag voor impact heeft op anderen en op ons milieu. Zodoende geldt: des te meer mensen een gezonde leefstijl hebben, des te duurzamer en meer betrokken de samenleving wordt. Op die manier levert een nieuwe nota gezondheidsbeleid een belangrijke bijdrage aan het Hoorn van nu én het Hoorn van de toekomst.

3. Bijdrage aan de duurzaamheidsambitie

Het bevorderen van de gezondheid van onze inwoners valt onder het kopje People van de 3 P's: People, Planet en Profit. Een preventieve gezondheidsaanpak moet leiden tot gezondheidsbevordering en algemeen welzijn en draagt daarom bij aan sociale duurzaamheid.

4. Kaders

De nota lokaal gezondheidsbeleid zal worden ingebed in reeds vastliggend beleid en vastgelegde regels. Dit zijn de zogeheten vaste kaders. Hieronder volgt een korte opsomming van de vaste kaders op landelijk, (boven)regionaal en lokaal niveau. De nadere toelichting op de kaders is verwerkt in de nota.

Landelijke kaders:

- Wet publieke gezondheid
- Landelijke nota gezondheidsbeleid
- Nationaal preventieakkoord
- Omgevingswet
- Jeugdwet
- Wet maatschappelijke ondersteuning
- Zorgverzekeringswet
- Wet langdurige zorg
- Nationaal Sportakkoord

(Boven)regionale kaders:

- Regionale focuspunten GGD Hollands Noorden
- In Control of Alcohol & Drugs
- Kansrijke Start
- Samenwerkingsagenda gemeenten – Zorgverzekeraar VGZ
- Noord-Holland Noord Gezond

Lokale kaders:

- Gemeenschappelijke regeling GGD
- Aanvullende dienstverlening GGD
- Brede SPUK-regeling
- Jongeren, Alcohol & Drugs
- Lokaal Preventie Akkoord
- Welzijn op Recept
- Omgevingsvisie
- Groenvisie
- Woonvisie
- Meerjarenbeleidsplan Sociaal Domein
- Lokaal Sportakkoord
- Beleidsvisie Rondkomen
- Mobiliteitsvisie

Proceskaders:

Naast bovengenoemde vaste kaders bevat de nieuwe gezondheidsnota ook proceskaders. De nieuwe nota zal namelijk een bestuurlijke route bewandelen waarbij eerst de kaders van tevoren ter vaststelling aan de raad worden aangeboden, waarna vervolgens de invulling van de kaders in samenwerking met de stad, met de samenwerkingspartners en aangrenzende beleidsterreinen zal worden gerealiseerd. De proceskaders zijn dan ook als volgt:

1. De kaders van de nota worden ter vaststelling aan de raad aangeboden.
2. De invulling van de kaders wordt in samenwerking met de stad vormgegeven.
3. De invulling van de kaders zal achteraf ter vaststelling aan de raad worden voorgelegd in de vorm van een definitieve nota lokaal gezondheidsbeleid.

5. Argumenten

Hoofdambitie:

De basisprincipes die we hanteren bij de vormgeving van het lokale gezondheidsbeleid zijn gebaseerd op de actuele gezondheidscijfers van Hoorn en komen voort uit de gevoerde gesprekken met belangrijke stakeholders en samenwerkingspartners op het gebied van gezondheid (zoals GGD Hollands Noorden en Pharos).

De geformuleerde hoofdambitie die hieruit is voortgekomen, luidt: *“Alle inwoners van Hoorn hebben een eerlijke kans om veerkrachtig en gezond op te groeien, te leven en in goede gezondheid ouder te worden. Daarbij is het noodzakelijk om de kloof te dichten in het aantal gezonde levensjaren tussen verschillende groepen.”*

Speerpunten:

Om bovengenoemde hoofdambitie te realiseren, zetten we in op zeven speerpunten. Hieronder worden de speerpunten opgesomd. Een uitgebreidere beschrijving van de speerpunten staat vermeld in de nota.

1. Gezonde, veilige en kansrijke jeugd
2. Vitale en gezonde leefstijl
3. Gezond ouder worden

4. Mentale gezondheid
5. Bescherming tegen infectieziekten
6. Gezonde stad
7. Bestaanszekerheid als basis van gezondheid

Leidende principes

Bij de inzet op de bovengenoemde speerpunten hanteren wij enkele leidende principes in onze nota. Een toelichting van ieder principe staat in de nota.

- We stellen het perspectief van de inwoner centraal
- We werken samen, ook over domeinen heen
- We werken preventief: preventie heeft prioriteit
- We hanteren het perspectief van positieve gezondheid
- We maken duidelijke keuzes – ongelijk investeren, voor eerlijke kansen

Werkwijze:

De leidende principes geven richting aan wat we willen doen voor de gezondheid van Hoorn. Daarnaast hanteren we een aantal uitgangspunten voor de wijze waarop we het gezondheidsbeleid uitvoeren. Die uitgangspunten komen in alle speerpunten terug. Ieder uitgangspunt wordt nader toegelicht in de nota.

- A. Gebiedsgerichte aanpak
- B. Lerende aanpak
- C. Digitaal innoverende aanpak
- D. Inclusieve aanpak

Evaluatie:

De nieuwe Hoornse nota lokaal gezondheidsbeleid heeft de jaren 2024-2028 als looptijd. Eind 2024 zal er echter een nieuwe landelijke nota gezondheidsbeleid verschijnen. Om ervoor te zorgen dat onze lokale Hoornse nota gezondheidsbeleid zo goed mogelijk aansluit bij de landelijke nota zal eind 2025/begin 2026 een evaluatie, en een eventueel daaruit voortvloeiende herijking, van ons lokaal gezondheidsbeleid plaatsvinden.

6. Maatschappelijk draagvlak

Omdat er bij de invulling van de kaders verschillende partijen vanuit het werkveld actief betrokken zullen worden, realiseren we hiermee een groter maatschappelijk draagvlak. Dit is ook nodig als wij stappen willen maken in het verbeteren van de gezondheid van de Hoornse inwoners. Als gemeente hebben wij namelijk ook het werkveld en onze samenwerkingspartners nodig om de beoogde ambities uit onze nota goed te kunnen realiseren.

7. Financiële consequenties

Voor de uitvoering van het gezondheidsbeleid zal beroep worden gedaan op een gedeelte van de stimuleringsgelden (brede SPUK-regeling) die wij vanuit het Rijk ontvangen. Eventuele andere activiteiten en interventies die uit deze nota voortkomen en die buiten de brede SPUK-regeling vallen, voeren we budgettair neutraal uit.

De brede SPUK-regeling is voor alle gemeenten in werking gesteld om diverse afspraken voor gezondheidsbevordering uit te kunnen voeren. Deze afspraken zijn vastgelegd in het Hoofdlijnen Sportakkoord II, het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Preventieakkoord.

De regeling bestaat uit drie inhoudelijke hoofdthema's. Daarbinnen vallen verschillende onderdelen met elk een vast beschikbaar budget per gemeente.

- Lokaal sport akkoord
- Brede Regeling Combinatiefuncties
- Terugdringen Gezondheidsachterstanden
- Kansrijke Start
- Mentale Gezondheid
- Aanpak overgewicht en obesitas
- Valpreventie
- Leefomgeving
- Opgroeien in een Kansrijke Omgeving / Vroeg signalering Alcoholproblematiek
- Versterken sociale basis
- Mantelzorg
- Eén tegen Eenzaamheid
- Welzijn op recept
- Versterking kennis- en adviesfunctie GGD
- Coördinatiekosten regionale aanpak preventie

Het Lokaal Preventie Akkoord staat niet als apart onderdeel vermeld, omdat die pas met ingang van 2024 opgaat in de Brede SPUK-regeling. Voor 2023 heeft het Lokaal Preventie Akkoord een aparte regeling van € 40.000.

Hoeveel geld gemeente Hoorn precies per onderdeel van de Brede SPUK-regeling gaat besteden, is op dit moment nog niet bekend. Daarover is waarschijnlijk eind 2023 meer zekerheid. Wel is zeker dat de financiële middelen die tot nu toe beschikbaar waren voor het lokaal gezondheidsbeleid uitgebreid zullen worden, zodat er meer geld beschikbaar zal zijn.

8. Communicatie

Ter voorbereiding van de nota hebben er meerdere bijeenkomsten plaatsgevonden met belangrijke stakeholders en samenwerkingspartners op het gebied van gezondheid (zoals de GGD en Pharos). Tijdens deze bijeenkomsten is gesproken over waar de nieuwe nota lokaal gezondheidsbeleid zich zou moeten richten. Deze partijen, samenwerkingspartners, bewoners(organisaties) en andere belanghebbenden in de stad zullen bij de invulling van de vastgestelde kaders betrokken worden. Daarbij zal gebruik gemaakt worden van de bestaande communicatiemiddelen van de gemeente Hoorn.

9. Realisatie

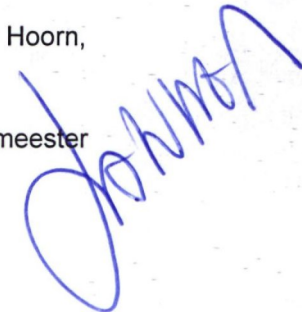
Na de vaststelling van de kaders gaan we over op het realiseren van de invulling van de kaders. De invulling zal vervolgens worden verwerkt in de nota lokaal gezondheidsbeleid, waarna de definitieve nota in december ter vaststelling aan de raad zal worden aangeboden.

Hoorn, 04 APR 2023

het college van burgemeester en wethouders van Hoorn,

de secretaris

de burgemeester